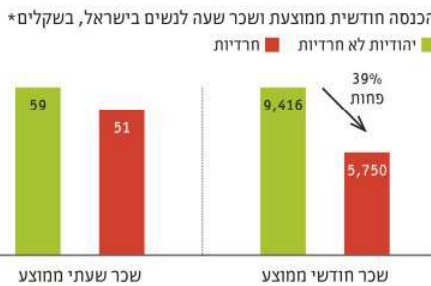
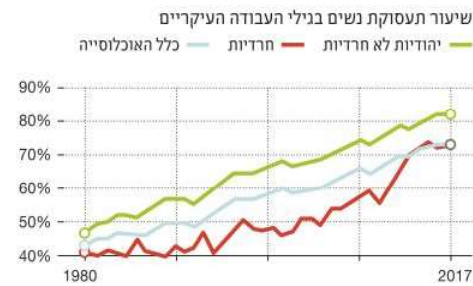

חרדיות עובדות, אבל פחות

מקור: ביהמ"ד המרכזי לסקר, שירותי סטטיסטיקה, משרד העבודה והרווחה, לוי נתוני הלמ"ס

ביהמ"ד המרכזי לסקר, שירותי סטטיסטיקה, משרד העבודה והרווחה, לוי נתוני הלמ"ס (25-64), לפי נתוני 2015

נתוני 2015

למה אישה חרדית עובדת שבע שעות בשבוע פחות מחילוניות – גם במשרה מלאה

במכון החרדי למחקרי מדיניות בדקו מה משפיע על מספר שעות העבודה השבועיות של חרדיות, ואת הרכיבים שבהן המדינה והמעסיקים יכולים להגדיל את היקף התעסוקה שלהן באמצעות התאמות פשוטות יחסית • "בחברה החרדית חייבים להפנות נשים להכשרה במקצועות שאינם הוראה"

בתוך החברה החרדית ומחוץ לה, ובמיוחד במקצועות המתאפיינים בשכר גבוה. כיום יש עודף היצע של מורות, שמשפיע לא רק על שעות העבודה החלקיות אלא יוצר סוג של אבטלה. טוב יעשו פרנסי החברה החרדית אם יאפשרו ויד יגישו הכשרה לנשים במקצועות שאינם הוראה. חשוב לזכור שאת תוכני הסמינרים קובעת החברה החרדית, ולכן היא זו שצריכה לך את המקסימום כדי לעבוד במסגרת המגבולות, אומרת קלינרסקי. "מסיבה זו, גם אם יעלו החרדיות את השכר, היא לא תמיד תוכל למוצא עוד שעות פנויות לעבודה. עם זאת, מעודדות של עובדות חרדיות נראה שאם השכר עולה באופן משמעותי, כמו בהייטק, החשיבה משתנה – כי הכסף הזה יכול לממן עוד מסגרת לילדים ולאפשר שעות עבודה נוספות. העלאה מינורית בשכר לא תשנה את מספר שעות העבודה, אבל העלאה שטר משמעותית כן."

החרדיות. מנתוני המחקר עולה כי העלאה של 10% בשכר השעתי תוסיף 0.5 שעות עבודה לאישה חרדית, לעומת 0.8 שעות עבודה לאישה לא-חרדית. במלים אחרות, חילוניות תעבוד יותר מחרדית עבור שכר גבוה יותר, אף שהאחרונה זקוקה יותר לתוספת השכר. "גם אותי הנתון הזה הפתיע בשלב ראשון, אבל מחקר איכותני העלה שאישה חרדית עושה מראש את המקסימום כדי לעבוד במסגרת המגבולות", אומרת קלינרסקי. "מסיבה זו, גם אם יעלו החרדיות את השכר, היא לא תמיד תוכל למוצא עוד שעות פנויות לעבודה. עם זאת, מעודדות של עובדות חרדיות נראה שאם השכר עולה באופן משמעותי, כמו בהייטק, החשיבה משתנה – כי הכסף הזה יכול לממן עוד מסגרת לילדים ולאפשר שעות עבודה נוספות. העלאה מינורית בשכר לא תשנה את מספר שעות העבודה, אבל העלאה שטר משמעותית כן."

חברת טכנולוגיה באלעד צילום: עופר וקנין. למצלומת אין קשר לתוכן

32% מהחרדיות עובדות בהוראה, מקצוע שבו המשרות המלאות מצומצמות יותר בהשוואה למקצועות אחרים. הדבר מסביר חלק מפערי השעות בין לבין לא-חרדיות

וסיצולוגיים יצרו ריכוז גבוה של נשים חרדיות במקצוע הוראה, אומרת קלינרסקי. "ההתאמה לתנאים המשפחתיים והמגבולות התרבותיים יצרו כוח משיכה גבוה למקצוע זה, שהפך אף לחלק מתהליך ההכשרה של הבנות החרדיות כרמות המחנכת במשפחה". ואכן, גם כיום כל אישה שלישי (32% מהנשים החרדיות) מרסקת בהוראה, לעומת 11% בקרב נשים יהודיות שאינן חרדיות. בתחום ההוראה נחשבת משרה מלאה קטנה יותר ביחס למשרה המלאה במשלוח יד אחרים. מנתוני המחקר עולה כי הריכוז הגבוה של מורות בחברה החרדית מסביר כ-17% מפערי שעות העבודה בין הנשים החרדיות ליהודיות שאינן חרדיות.

המינימום הנדרש לקבלת סבסוד למעון

נתון מעניין במחקר הוא הישג עור הגבוה יחסית של נשים חרדיות העובדות 24 שעות בשבוע. מדובר ב-17% מקרב העובדות החרדיות לעומת 7% בלבד בקרב עובדות יהודיות לא-חרדיות. את הפופולריות של מספר שעות העבודה מייחסים החוקרים לתנאי הסף שנקבע על ידי המדינה לצורך קבלת סבסוד במעונות יום-אישה שעובדות פחות מ-24 שעות בשבוע לא תהיה זכאית לקבלת הסבסוד ותידרש לשלם מחיר מלא. לדברי קלינרסקי, מדובר בתופעה חיובית: "אם אישה רוצה לעבוד רק 18 שעות בשבוע, היא תהיה היבנת להגדיל את מספר שעות העבודה שלה כדי לקבל את התמריץ של הסבסוד. נתון זה גם מודגש את הצורך של נשים חרדיות במסגרות לילדים, כמו מעונות יום, כדי לצאת יותר לעבודה".

שלי חרות-יסובר

שיעורי התעסוקה הגבוהים של נשים החרדיות (76% מתקרבנים רבים לאלה של נשים החילוניות (83%), אך פערי השכר בין שתי האוכלוסיות עדיין גבוהים: 39% בשכר החרדיות ו-13% בשעתיה. בין הסיבות המרכזיות לפערים: מספר שעות העבודה השונה בין שתי האוכלוסיות, וכן משלוח הירד הנפוצים. מחקר חרש שערכו המי שנה לוי"ד המכון החרדי למחקרי מדיניות, ניצה קלינרסקי, עם חוקרי המכון שלומית שנירסקי וואסיל צורשי, והתפרסם באחרונה בכתב העת המשפטי "משפט חברה ותרבות", עולה כי נשים חרדיות עובדות 30 שעות בממוצע בשבוע, לעומת 37 שעות שבועיות בקרב חילוניות. הפער נובע, בין היתר, מהלחות במשרות חלקיות. מנתוני המחקר עולה כי 37% מהנשים החרדיות עובדות במי שרה חלקית בהיקף ממוצע של 21 שעות, לעומת 21% מהנשים היהודיות שאינן חרדיות, העובדות בהיקף שעות ממוצע דומה, 22 שעות שבועיות. יתרה מכך – כ-22% מהנשים החרדיות עובדות במשרה חלקית שלא מוצע לה לעומת רק 15% מהיהודיות הלא-חרדיות. גם חרדיות שעובדות במשרה מלאה עובדות לעיתים פחות מה שוואה ללא-חרדיות: 63% מהנשים החרדיות מועסקות במשרה מלאה בהיקף ממוצע של 36 שעות שבו עיות בלבד, לעומת 79% מהנשים היהודיות הלא-חרדיות העובדות במשרה מלאה, בהיקף ממוצע של כ-42 שעות שבועיות. המושג "משרה מלאה" רלוונטי בעיקר למקצוע פופולרי בקרב חרדיות – הוראה. "תנאים היסטוריים

באשר למדינה, שמבקשת שיי לוב נמרץ יותר של חרדים בשוק העבודה, סבורים החוקרים כי יש צורך בהמשך בחינה והתייחסות של הצרכים הייחודיים של אמהות עובדות חרדיות, ובסוג הפתרונות שניתן לספק למשק הבית החרדי. "העובדה שחרדיות מקפידות לעבוד 24 שעות בשבוע לפחות, כדי לקבל את הסבסוד למעון, מר כיהה שהמעונות הם כלי נדרש", אומרת קלינרסקי. "לכן, אפשרות אחת היא הארכת שעות הפעילות של מעונות היום. אפשרות אחרת היא יצירת מעונות ב-90% משרה, מה שלא מקובל בישראל עדיין. הגדרת משרת בנינים כזו תאפשר לחרדיות לעבוד יותר, בתנאים הנתונים להן".

באשר למדינה, שמבקשת שיי לוב נמרץ יותר של חרדים בשוק העבודה, סבורים החוקרים כי יש צורך בהמשך בחינה והתייחסות של הצרכים הייחודיים של אמהות עובדות חרדיות, ובסוג הפתרונות שניתן לספק למשק הבית החרדי. "העובדה שחרדיות מקפידות לעבוד 24 שעות בשבוע לפחות, כדי לקבל את הסבסוד למעון, מר כיהה שהמעונות הם כלי נדרש", אומרת קלינרסקי. "לכן, אפשרות אחת היא הארכת שעות הפעילות של מעונות היום. אפשרות אחרת היא יצירת מעונות ב-90% משרה, מה שלא מקובל בישראל עדיין. הגדרת משרת בנינים כזו תאפשר לחרדיות לעבוד יותר, בתנאים הנתונים להן".

אולי הפתרון יהיה עבודה ב-90% משרה

לדברי קלינרסקי, "ממצאי המחקר מצביעים על שני תחומים בולטים הרושמים בחינה והתייחסות ממשלתית: בתחום ההשכלה וההכשרה המקצועית, יש להשקיע בנינון ענפי ההכשרה בסמינרים לחרדיות, תוך הכוונה למקצועות מבוקשים

גם במשרה חלקית: אמהות חרדיות מפחיתות 9 שעות עבודה שבועיות, ולא-חרדיות מפחיתות 12.5 שעות עבודה שבועיות. עור עולה מהמחקר כי לגיל הילד הצעיר השפעה אפסית על אימהות חרדיות במשרה מלאה. "ניכר כי הנשים החרדיות עושות מאמצים מוגברים בשוק העבודה בשל היותן מפרנסות עיקריות ול-עמים יחידות, ובשל הצורך הכלכלי הדחוק", אומרת קלינרסקי. "כמו כן, שעות הלימוד של אברכים, החופפות לשעות במסגרות החיי נוכיות של הילדים, מאפשרות לבן הווג לסייע בניפויל בילדים ולתמוך ביציאת האישה לעבודה". על אף הצורך הכלכלי הדחוק, הרי שהגדרת שכר שאמורה היתה להיות תמריץ משמעותי לעבודה נוספת, פחות מרשימה את הגשים

מספרם הגבוה של ילדים במי שבת הבית החרדי משפיע על היקף שעות העבודה של נשים חרדיות, ואולם ממצאי המחקר מעלים כי למספר הילדים ולגיל הילד הצעיר במשפחה השפעה קטנה יותר בקי עה שיש להם על יהודיות עובדות שאינן חרדיות. בקרב עובדות במשרה מלאה שזן אמהות לילד אחד עי שלושה ילדים, לא נמצאו הבדלים גדולים במספר שעות העבודה השבועיות: החילונית עבדו שעתיים וחצי פחות בשבוע בהשוואה לתקופה שלפני הלידה, בעוד חרדיות עבדו שעתיים פחות. עם זאת, במשקי בית של ארבעה-חמישה ילדים, חרדיות מפחיתות חצי שעת עבודה שבועית – בעוד לא-חרדיות מפחיתות שעתיים בשבוע. כך קורה

הבהרה

בהתייחס למאמר "האם מי ששכל בנכנאי יכול להצליח כרונג לטור?" שפורסם אתמול (28.4), ובניגוד למשתמע מר"ח ועדת החקירה הפרלמנטרית לעניין האשראי ללווים עסקיים גדולים – יש לציין כי לפי בדיקת בנק ישראל, למנהלת הסיכונים הראשית של בנק לאומי לשעבר, והמפקחת על הבנקים כיום, ר"ד חוה בר, לא היה קשר לעבירות המס שבוצעו על ידי בנק לאומי בארה"ב.